

Algebra3, elemző szakirány

ELTE Algebra és Számelmélet Tanszék

Előadó: Kiss Emil
ewkiss@cs.elte.hu

5. előadás

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is:

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} =$

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$,

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt,

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt, $0 \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$: **HF**.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt, $0 \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$: **HF**.

Ha $a + b\sqrt{u}, c + d\sqrt{u} \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$,

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt, $0 \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$: HF.

Ha $a + b\sqrt{u}, c + d\sqrt{u} \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$, akkor

$$(a + b\sqrt{u})(c + d\sqrt{u}) = (ac + bdu) + (ad + bc)\sqrt{u}.$$

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt, $0 \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$: **HF**.

Ha $a + b\sqrt{u}, c + d\sqrt{u} \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$, akkor

$$(a + b\sqrt{u})(c + d\sqrt{u}) = (ac + bdu) + (ad + bc)\sqrt{u}.$$

Itt $ac + bdu \in \mathbb{BQ}$ és $ad + bc \in \mathbb{Q}$, ezért szorzásra is zárt.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt, $0 \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$: **HF**.

Ha $a + b\sqrt{u}, c + d\sqrt{u} \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$, akkor

$$(a + b\sqrt{u})(c + d\sqrt{u}) = (ac + bdu) + (ad + bc)\sqrt{u}.$$

Itt $ac + bdu \in \mathbb{BQ}$ és $ad + bc \in \mathbb{Q}$, ezért szorzásra is zárt.

Reciprokképzés: $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} = \frac{a - b\sqrt{u}}{a^2 - b^2u}$.

Bővítés egy szám négyzetgyökével

Gauss-rationális számok

Az $a + bi$ alakú számok ($a, b \in \mathbb{Q}$) részgyűrűt alkotnak \mathbb{C} -ben.

Ez **résztest** is: $\frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2}$, és $\frac{a}{a^2 + b^2}, \frac{-b}{a^2 + b^2} \in \mathbb{Q}$.

Általánosítás

Legyen $u \in \mathbb{Q}$ rögzített szám. Az $a + b\sqrt{u}$ alakú számok (ahol $a, b \in \mathbb{Q}$) **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$.

Valóban: Összeadásra, ellentettképzésre zárt, $0 \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$: **HF**.

Ha $a + b\sqrt{u}, c + d\sqrt{u} \in \mathbb{Q}(\sqrt{u})$, akkor

$$(a + b\sqrt{u})(c + d\sqrt{u}) = (ac + bdu) + (ad + bc)\sqrt{u}.$$

Itt $ac + bdu \in \mathbb{BQ}$ és $ad + bc \in \mathbb{Q}$, ezért szorzásra is zárt.

Reciprokképzés: $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} = \frac{a - b\sqrt{u}}{a^2 - b^2u}$. Lehet-e $a^2 - b^2u = 0$?

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$$a, b, u \in \mathbb{Q}, a + b\sqrt{u} \neq 0.$$

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u}).$$

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$,

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$,

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

Ha $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, akkor $a + b\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$,

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

Ha $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, akkor $a + b\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, ezért $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} \in \mathbb{Q}$. □

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

Ha $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, akkor $a + b\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, ezért $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} \in \mathbb{Q}$. □

Ha $\sqrt{u} \notin \mathbb{Q}$, akkor az $a + b\sqrt{u}$ előállítás **egyértelmű**.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

Ha $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, akkor $a + b\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, ezért $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} \in \mathbb{Q}$. □

Ha $\sqrt{u} \notin \mathbb{Q}$, akkor az $a + b\sqrt{u}$ előállítás **egyértelmű**.

Valóban: $a + b\sqrt{u} = c + d\sqrt{u} \implies a - c = (d - b)\sqrt{u}$.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

Ha $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, akkor $a + b\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, ezért $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} \in \mathbb{Q}$. □

Ha $\sqrt{u} \notin \mathbb{Q}$, akkor az $a + b\sqrt{u}$ előállítás **egyértelmű**.

Valóban: $a + b\sqrt{u} = c + d\sqrt{u} \implies a - c = (d - b)\sqrt{u}$.

Ha $b = d$, akkor $a = c$.

A reciprok $\mathbb{Q}(\sqrt{u})$ -ban van-e

$a, b, u \in \mathbb{Q}$, $a + b\sqrt{u} \neq 0$. Előfordulhat-e, hogy $a^2 - b^2u = 0$?

Előfordulhat! Például ha $a = 2$, $b = 1$, $u = 4$.

De ekkor sincs baj, mert $a + b\sqrt{u} = 4$ reciproka $1/4 \in \mathbb{Q}(\sqrt{4})$.

$a^2 - b^2u = (a + b\sqrt{u})(a - b\sqrt{u})$. Lehet-e $a - b\sqrt{u} = 0$?

Ha $a - b\sqrt{u} = 0$, akkor $b = 0$, vagy $\sqrt{u} = a/b \in \mathbb{Q}$.

Ha $b = 0$, akkor $a + b\sqrt{u} = a \neq 0$, így $a^2 - b^2u$ mégsem 0.

Ha $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, akkor $a + b\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$, ezért $\frac{1}{a + b\sqrt{u}} \in \mathbb{Q}$. □

Ha $\sqrt{u} \notin \mathbb{Q}$, akkor az $a + b\sqrt{u}$ előállítás **egyértelmű**.

Valóban: $a + b\sqrt{u} = c + d\sqrt{u} \implies a - c = (d - b)\sqrt{u}$.

Ha $b = d$, akkor $a = c$. Ha nem, akkor $\sqrt{u} \in \mathbb{Q}$ lenne.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.
Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Az euklideszi algoritmus miatt ez ugyanaz \mathbb{R} és \mathbb{Q} fölött.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Az euklideszi algoritmus miatt ez ugyanaz \mathbb{R} és \mathbb{Q} fölött.

Mivel $x - \sqrt[3]{2}$ közös osztója f -nek és g -nek, ezért osztója h -nak.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Az euklideszi algoritmus miatt ez ugyanaz \mathbb{R} és \mathbb{Q} fölött.

Mivel $x - \sqrt[3]{2}$ közös osztója f -nek és g -nek, ezért osztója h -nak.

Vagyis h nem lehet konstans polinom.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Az euklideszi algoritmus miatt ez ugyanaz \mathbb{R} és \mathbb{Q} fölött.

Mivel $x - \sqrt[3]{2}$ közös osztója f -nek és g -nek, ezért osztója h -nak.

Vagyis h nem lehet konstans polinom. De $h \mid g(x) = x^3 - 2$,

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Az euklideszi algoritmus miatt ez ugyanaz \mathbb{R} és \mathbb{Q} fölött.

Mivel $x - \sqrt[3]{2}$ közös osztója f -nek és g -nek, ezért osztója h -nak.

Vagyis h nem lehet konstans polinom. De $h \mid g(x) = x^3 - 2$, ami a Schönemann–Eisenstein miatt **irreducibilis** \mathbb{Q} fölött.

Bővítés egy szám köbgyökével

Állítás (3.5.18. Feladat)

Az $a + b\sqrt[3]{2}$ ($a, b \in \mathbb{Q}$) számok **nem** alkotnak részgyűrűt.

Valóban: elég megmutatni, hogy $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$ nincs benne.

Tegyük föl, hogy $a + b\sqrt[3]{2} = \sqrt[3]{4}$, ahol $a, b \in \mathbb{Q}$.

Legyen $f(x) = x^2 - bx - a \in \mathbb{Q}[x]$. Ekkor f -nek gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

De $g(x) = x^3 - 2$ -nek is gyöke a $\sqrt[3]{2}$.

Legyen $h \in \mathbb{Q}[x]$ az f és g **kitüntetett közös osztója**.

Az euklideszi algoritmus miatt ez ugyanaz \mathbb{R} és \mathbb{Q} fölött.

Mivel $x - \sqrt[3]{2}$ közös osztója f -nek és g -nek, ezért osztója h -nak.

Vagyis h nem lehet konstans polinom. De $h \mid g(x) = x^3 - 2$, ami a Schönemann–Eisenstein miatt **irreducibilis** \mathbb{Q} fölött.

Ez ellentmondás, mert $h \mid f$ miatt h legfeljebb másodfokú. □

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**:

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.
Mivel $x^3 - 2$ irreducibilis, $x^3 - 2$ és $g(x)$ relatív prímek.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.

Mivel $x^3 - 2$ irreducibilis, $x^3 - 2$ és $g(x)$ relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in \mathbb{Q}[x]$, hogy $p(x)g(x) + q(x)(x^3 - 2) = 1$.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.

Mivel $x^3 - 2$ irreducibilis, $x^3 - 2$ és $g(x)$ relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in \mathbb{Q}[x]$, hogy $p(x)g(x) + q(x)(x^3 - 2) = 1$.

Innen $x \mapsto \sqrt[3]{2}$ helyettesítéssel $p(\sqrt[3]{2})g(\sqrt[3]{2}) = 1$.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.

Mivel $x^3 - 2$ irreducibilis, $x^3 - 2$ és $g(x)$ relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in \mathbb{Q}[x]$, hogy $p(x)g(x) + q(x)(x^3 - 2) = 1$.

Innen $x \mapsto \sqrt[3]{2}$ helyettesítéssel $p(\sqrt[3]{2})g(\sqrt[3]{2}) = 1$.

Maradékos osztás: $p(x) = s(x)(x^3 - 2) + (ux^2 + vx + w)$.

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.

Mivel $x^3 - 2$ irreducibilis, $x^3 - 2$ és $g(x)$ relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in \mathbb{Q}[x]$, hogy $p(x)g(x) + q(x)(x^3 - 2) = 1$.

Innen $x \mapsto \sqrt[3]{2}$ helyettesítéssel $p(\sqrt[3]{2})g(\sqrt[3]{2}) = 1$.

Maradékos osztás: $p(x) = s(x)(x^3 - 2) + (ux^2 + vx + w)$.

Ekkor $p(\sqrt[3]{2}) = u\sqrt[3]{4} + v\sqrt[3]{2} + w$ (itt $u, v, w \in \mathbb{Q}$).

A $\sqrt[3]{2}$ -t tartalmazó legszűkebb résztest

Állítás (vö. 6.1.16. Tétel)

Az $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}$) alakú számok **résztestet** alkotnak \mathbb{C} -ben. Jele: $\mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$.

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra, szorzásra: **HF**.

$a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ **reciproka**: legyen $g(x) = a + bx + cx^2 \in \mathbb{Q}[x]$.

Mivel $x^3 - 2$ irreducibilis, $x^3 - 2$ és $g(x)$ relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in \mathbb{Q}[x]$, hogy $p(x)g(x) + q(x)(x^3 - 2) = 1$.

Innen $x \mapsto \sqrt[3]{2}$ helyettesítéssel $p(\sqrt[3]{2})g(\sqrt[3]{2}) = 1$.

Maradékos osztás: $p(x) = s(x)(x^3 - 2) + (ux^2 + vx + w)$.

Ekkor $p(\sqrt[3]{2}) = u\sqrt[3]{4} + v\sqrt[3]{2} + w$ (itt $u, v, w \in \mathbb{Q}$).

Ezért $a + b\sqrt[3]{2} + c\sqrt[3]{4}$ reciproka $u\sqrt[3]{4} + v\sqrt[3]{2} + w \in \mathbb{Q}(\sqrt[3]{2})$. \square

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja**

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált,

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom,

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek M gyöke, **ideált** alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek M gyöke, **ideált** alkotnak $K[x]$ -ben (**HF**).

Mivel $K[x]$ **euklideszi** gyűrű,

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek M gyöke, **ideált** alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

Mivel $K[x]$ **euklideszi** gyűrű, ez egy **főideál**.

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek M gyöke, **ideált** alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

Mivel $K[x]$ **euklideszi** gyűrű, ez egy **főideál**.

Az egyetlen normált generátoreleme éppen m_M . □

Mátrix minimálpolinomja

Ismétlés

Ha K test, akkor egy $M \in K^{n \times n}$ mátrix m_M **minimálpolinomja** a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek M gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(M) = 0 \iff m_M \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek M gyöke, **ideált** alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

Mivel $K[x]$ **euklideszi** gyűrű, ez egy **főideál**.

Az egyetlen normált generátoreleme éppen m_M . □

Példa: $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$ minimálpolinomja $(x - 1)(x - 2)$.

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**
a legalacsonyabb fokú olyan

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**
a legalacsonyabb fokú olyan normált,

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom,

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom,
amelynek α gyöke.

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom,
amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom,
amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek α gyöke, **ideált** alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek α gyöke,

ideált alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

(Ez az ideál az „ α behelyettesítése” homomorfizmus magja!)

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek α gyöke,

ideált alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

(Ez az ideál az „ α behelyettesítése” homomorfizmus magja!)

Mivel $K[x]$ **euklideszi** gyűrű,

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek α gyöke,

ideált alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

(Ez az ideál az „ α behelyettesítése” homomorfizmus magja!)

Mivel $K[x]$ **euklideszi** gyűrű, ez egy **főideál**.

Szám minimálpolinomja test fölött

6.1.13. Tétel, 5.10.10. Tétel

Legyen K részteste L -nek (főpélda: $\mathbb{Q} \leq \mathbb{C}$).

Egy $\alpha \in L$ elem m_α **minimálpolinomja K fölött**

a legalacsonyabb fokú olyan normált, $K[x]$ -beli polinom, amelynek α gyöke.

Minden $f \in K[x]$ -re $f(\alpha) = 0 \iff m_\alpha \mid f$.

A minimálpolinom egyértelműen meghatározott.

Bizonyítás

Azok az $f \in K[x]$ polinomok, melyeknek α gyöke,

ideált alkotnak $K[x]$ -ben (HF).

(Ez az ideál az „ α behelyettesítése” homomorfizmus magja!)

Mivel $K[x]$ **euklideszi gyűrű**, ez egy **főideál**.

Az egyetlen normált generátoreleme éppen m_α . □

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen:

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött,

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll,

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött. Transzcendens elemnél nem beszélünk minimálpolinomról.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött.

Transzcendens elemnél nem beszélünk minimálpolinomról.

Transzcendens **szám**: \mathbb{Q} fölött transzcendens komplex szám.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött.

Transzcendens elemnél nem beszélünk minimálpolinomról.

Transzcendens **szám**: \mathbb{Q} fölött transzcendens komplex szám.

Példák: e , π transzcendens számok.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött.

Transzcendens elemnél nem beszélünk minimálpolinomról.

Transzcendens **szám**: \mathbb{Q} fölött transzcendens komplex szám.

Példák: e, π , transzcendens számok.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött.

Transzcendens elemnél nem beszélünk minimálpolinomról.

Transzcendens **szám**: \mathbb{Q} fölött transzcendens komplex szám.

Példák: e , π , $2\sqrt{3}$ transzcendens számok.

Algebrai és transzcendens elemek

Mi történik, ha ez az ideál csak a nullapolinomból áll?

Mátrixoknál ez lehetetlen: beláttuk, hogy mindig van benne legfeljebb n^2 fokú polinom. Sőt, a Cayley-Hamilton tétel miatt M karakterisztikus polinomja is ebben az ideálban van.

6.1.11. Definíció

Az $\alpha \in L$ **transzcendens** K fölött, ha a szóbanforgó ideál csak a nullapolinomból áll, azaz a nullán kívül nincs olyan $f \in K[x]$, melyre $f(\alpha) = 0$. Különben f **algebrai** K fölött.

Transzcendens elemnél nem beszélünk minimálpolinomról.

Transzcendens **szám**: \mathbb{Q} fölött transzcendens komplex szám.

Példák: e , π , $2\sqrt{3}$ transzcendens számok. Ezek nehéz tételek!

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke,

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**,

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$,

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális. A másik eset hasonló.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális. A másik eset hasonló.

Megfordítva: Ha $f(\alpha) = 0$ és f normált, irreducibilis K fölött,

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális. A másik eset hasonló.

Megfordítva: Ha $f(\alpha) = 0$ és f normált, irreducibilis K fölött, akkor $m_\alpha \mid f$ miatt m_α konstans,

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális. A másik eset hasonló.

Megfordítva: Ha $f(\alpha) = 0$ és f normált, irreducibilis K fölött, akkor $m_\alpha \mid f$ miatt m_α konstans, vagy f egységszerese.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális. A másik eset hasonló.

Megfordítva: Ha $f(\alpha) = 0$ és f normált, irreducibilis K fölött, akkor $m_\alpha \mid f$ miatt m_α konstans, vagy f egységszerese.

De m_α nem konstans, mert $m_\alpha(\alpha) = 0$.

A minimálpolinom felismerése

6.1.13. Tétel, 5.10.12. Tétel

Legyen K részteste L -nek és $\alpha \in L$ algebrai.

Ekkor az m_α minimálpolinom **irreducibilis** K fölött. **Megfordítva**, ha $f \in K[x]$ normált, irreducibilis, és α gyöke, akkor $f = m_\alpha$.

Bizonyítás

Ha $m_\alpha(x) = g(x)h(x)$, akkor $g(\alpha)h(\alpha) = m_\alpha(\alpha) = 0$.

Mivel L **nullosztómentes**, innen $g(\alpha) = 0$ vagy $h(\alpha) = 0$.

Az első esetben $m_\alpha \mid g$, azaz g az m_α egységszerese.

Ezért az $m_\alpha = gh$ felbontás triviális. A másik eset hasonló.

Megfordítva: Ha $f(\alpha) = 0$ és f normált, irreducibilis K fölött, akkor $m_\alpha \mid f$ miatt m_α konstans, vagy f egységszerese.

De m_α nem konstans, mert $m_\alpha(\alpha) = 0$.

Ezért $m_\alpha = f$, mert mindkettő normált. □

Példák minimálpolinomra

(1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
- (4) A $\sqrt[3]{9}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^3 - 9$.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
- (4) A $\sqrt[3]{9}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^3 - 9$.
Ez irreducibilis, mert harmadfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
- (4) A $\sqrt[3]{9}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^3 - 9$.
Ez irreducibilis, mert harmadfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
Ismétlés: racionális gyökteszt!

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
- (4) A $\sqrt[3]{9}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^3 - 9$.
Ez irreducibilis, mert harmadfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
Ismétlés: racionális gyökteszt!
- (5) Tudjuk, hogy $1 + i$ negyedik hatványa -4 .

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
- (4) A $\sqrt[3]{9}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^3 - 9$.
Ez irreducibilis, mert harmadfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
Ismétlés: racionális gyökteszt!
- (5) Tudjuk, hogy $1 + i$ negyedik hatványa -4 .
A minimálpolinomja mégsem $x^4 + 4$, hanem $x^2 - 2x + 2$.

Példák minimálpolinomra

- (1) A 24 minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x - 24$,
mert ez normált, elsőfokú, és így irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (2) Az $\sqrt[n]{2}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^n - 2$,
ez a Schönemann-Eisenstein miatt irreducibilis \mathbb{Q} fölött.
- (3) A $\sqrt{27}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^2 - 27$.
Ez irreducibilis, mert másodfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
- (4) A $\sqrt[3]{9}$ minimálpolinomja \mathbb{Q} fölött $x^3 - 9$.
Ez irreducibilis, mert harmadfokú, és nincs gyöke \mathbb{Q} -ban.
Ismétlés: racionális gyökteszt!
- (5) Tudjuk, hogy $1 + i$ negyedik hatványa -4 .
A minimálpolinomja mégsem $x^4 + 4$, hanem $x^2 - 2x + 2$.
- (6) Az n -edik primitív egységgyökök közös minimálpolinomja
 \mathbb{Q} fölött a $\Phi_n(x)$ (n -edik **körosztási** polinom).

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.

Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)

alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.

Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.

Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$) alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.

Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Legyen $f(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_kx^k \in K[x]$.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.
Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Legyen $f(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_kx^k \in K[x]$. Ekkor
 $f(\alpha) = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_k\alpha^k \in K(\alpha)$ az α egy **polinomja**.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.
Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Legyen $f(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_kx^k \in K[x]$. Ekkor
 $f(\alpha) = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_k\alpha^k \in K(\alpha)$ az α egy **polinomja**.

Az α minden polinomja benne van $K(\alpha)$ -ban.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.
Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Legyen $f(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_kx^k \in K[x]$. Ekkor
 $f(\alpha) = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_k\alpha^k \in K(\alpha)$ az α egy **polinomja**.

Az α minden polinomja benne van $K(\alpha)$ -ban. **Valóban:**
ha $f \in K[x]$ akkor $f(x) = m_\alpha(x)q(x) + (a_0 + \dots + a_{n-1}x^{n-1})$
(**maradékos osztás**).

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.
Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Legyen $f(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_kx^k \in K[x]$. Ekkor
 $f(\alpha) = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_k\alpha^k \in K(\alpha)$ az α egy **polinomja**.

Az α minden polinomja benne van $K(\alpha)$ -ban. **Valóban:**
ha $f \in K[x]$ akkor $f(x) = m_\alpha(x)q(x) + (a_0 + \dots + a_{n-1}x^{n-1})$
(**maradékos osztás**). Innen $f(\alpha) = a_0 + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} \in K(\alpha)$.

Elem normálalakja

6.1.16. Tétel

Legyen K részteste L -nek, $\alpha \in L$ algebrai és $n = \text{gr}(m_\alpha)$.
Ekkor az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ ($a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \in K$)
alakú elemek **résztestet** alkotnak L -ben. Jele: $K(\alpha)$.
Az $a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1}$ előállítás **egyértelmű**.

Legyen $f(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_kx^k \in K[x]$. Ekkor
 $f(\alpha) = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_k\alpha^k \in K(\alpha)$ az α egy **polinomja**.

Az α minden polinomja benne van $K(\alpha)$ -ban. **Valóban:**
ha $f \in K[x]$ akkor $f(x) = m_\alpha(x)q(x) + (a_0 + \dots + a_{n-1}x^{n-1})$
(**maradékos osztás**). Innen $f(\alpha) = a_0 + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} \in K(\alpha)$.

Így $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: [HF](#).

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthetős) polinomjainak halmaza.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthetős) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú,

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$. Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$. Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek. Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Egyértelműség: Tegyük fel, hogy

$$a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_{n-1}\alpha^{n-1}.$$

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Egyértelműség: Tegyük fel, hogy

$$a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_{n-1}\alpha^{n-1}.$$

Legyen $f(x) = (a_0 - b_0) + (a_1 - b_1)x + \dots + (a_{n-1} - b_{n-1})x^{n-1}$.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Egyértelműség: Tegyük fel, hogy

$$a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_{n-1}\alpha^{n-1}.$$

Legyen $f(x) = (a_0 - b_0) + (a_1 - b_1)x + \dots + (a_{n-1} - b_{n-1})x^{n-1}$.

Ekkor $f(\alpha) = 0$,

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Egyértelműség: Tegyük fel, hogy

$$a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_{n-1}\alpha^{n-1}.$$

Legyen $f(x) = (a_0 - b_0) + (a_1 - b_1)x + \dots + (a_{n-1} - b_{n-1})x^{n-1}$.

Ekkor $f(\alpha) = 0$, és így $m_\alpha \mid f$.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Egyértelműség: Tegyük fel, hogy

$$a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_{n-1}\alpha^{n-1}.$$

Legyen $f(x) = (a_0 - b_0) + (a_1 - b_1)x + \dots + (a_{n-1} - b_{n-1})x^{n-1}$.

Ekkor $f(\alpha) = 0$, és így $m_\alpha \mid f$. Mivel f legfeljebb $n - 1$ -edfokú, csak a nullapolinom lehet.

Elem normálalakja: bizonyítás

Bizonyítás

Zártság összeadásra, kivonásra: HF.

Szorzásra: $K(\alpha)$ az α (K -beli együtthatós) polinomjainak halmaza. De nyilván $f(\alpha)g(\alpha) = (fg)(\alpha) \in K(\alpha)$.

Reciprokképzésre: Legyen $g \in K(x)$, $g(\alpha) \neq 0$, $\text{gr}(g) \leq n - 1$.

Mivel m_α irreducibilis és n -edfokú, m_α és g relatív prímek.

Ezért van olyan $p, q \in K[x]$, hogy $pg + qm_\alpha = 1$.

Innen $x \mapsto \alpha$ helyettesítéssel $p(\alpha)g(\alpha) = 1$.

Így $p(\alpha) \in K(\alpha)$ reciproka $g(\alpha)$ -nak.

Egyértelműség: Tegyük fel, hogy

$$a_0 + a_1\alpha + \dots + a_{n-1}\alpha^{n-1} = b_0 + b_1\alpha + \dots + b_{n-1}\alpha^{n-1}.$$

Legyen $f(x) = (a_0 - b_0) + (a_1 - b_1)x + \dots + (a_{n-1} - b_{n-1})x^{n-1}$.

Ekkor $f(\alpha) = 0$, és így $m_\alpha \mid f$. Mivel f legfeljebb $n - 1$ -edfokú, csak a nullapolinom lehet. Így $a_j = b_j$ minden j -re. □